

ACC. N:R M. 15791: 1-8.

Landskap: Skåne Upptecknare: Helmer Andersson, Brösarp
Härad: Albo Berättare: " " "
Socken: Brösarp Berättarens yrke: Smedmästare
Uppteckningsår: 1963 Född år 1894 i Ö. Kärnstorp

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jordhus, korsvirkeshus och klinkhus. s. 1-8. LMF 116

19/2-63

Beläggande Jordhus

Nu när till rekun att jag infyllde till Brävarpa
torken i Olba härad år 1920, men man vil säga
att på denna orten började den nya tiden först då
införna sig, som verande en printing med orten var
jag ofta ute på min fritid då saken bjöd, för att till
fruktilla min nyfikhet o för att se hur folket
bede det.

I allmänhet så hade folket det mycket primitiva
livet var ofta ett spring med jordbruk ihland med
skullstängeln, någon gång fanns det inmurat gylta
i detta fall en kapparkittel, i andra fall var det
en äppelns skerstenskåll med kuffat o där kokades
ofta mat till folkets på gården, pålida till djuren
och träden samt svagdrickerygden, kanske någon
gång maten till skocken av vin och om det ansågs
behovligt med ett bad, det vada var ganska ovanligt
i denna orten, för egen del var jag van vid bad från
nunnmet

Det ligger en liten by i västra delen av socknen
som heter Bultstora. Här var gårdarna samman-
byggda så att folket kunde gå till varandra inom
hus genom utgångarna på senare tid så är det nu
våra undantag två gårdar som är sammanbyggda
så att man kan få en föreställning om hur
byggrelserna var före emigrationen.

För att önska till den egentliga frågan så några
egentliga jordhuler. När jag gick till här man väl
berättlar att många gånger hade man varit i
en skogshög, med försidan (gaveln) var
det då murat av gränar i lera. Som då som vilarna
när synliga. Det kunde vara från ett till tre fönster
med inbakt en liten ruta på varje plats att
titta ut så behövdes, skivorna var även murat
av gränar i den stora gaveln. Det var nog ett
vackert betraktnings och jag minnas och så var
det endast en gång bestående av 2 betvåningar.

Dessa kerkstugor är inte mer det finns två stycken
 i Hånkull på södra skuldringen av den del av
 Ginderträsen som går genom Prästgården och det
 var följligt folk på båda ställena men förrän samma
 och antitade inte verkstugor förrän då äldre o yngre
 infan sig, jag var inte på många år väl o väl
 om det finns några reolar av dessa hus, som traliga
 har jordägarna rivit o tagit vad som varit värd
 helt franke om stenen, dessa hus hade varit likhet
 av äldre tidens kyrkstugor som det finns några
 kvar fast i dom från det i fönster.

En annan kyrkstuga finns det något kvar
 av det är kornstugan men den som inte
 varit rent förfallna har tagits av stadsfolk
 som restaurerat den och har den som samma
 o fridställe, en sak som jag tycks är både
 frölig och nyttig för miljöns välbefinnande.

Dessa äldre hus har jag aldrig frigit efter deras
äldre ärför när jag inget om det men när är det
hållt till o tvåhundra år sedan de byggdes, någon
egentlig byggmästare antitades sakert i uttan när
det säkerligen gemene man byggde.

Bockstugorna hade ingen egentlig grund men
koreniskhusen hade ett underlag av ett lag
stärre hullsten och på dessa lades sedan fullträddin
"Bärens ordet" (fot) som användes i denna arten, ännu
som sedan timmen sattes på, någon särskild beskri-
ning behövs nog i på denna husstyp för den är det
ganska gällt om ännu i dessa hus när det oflitt
en liten källare som hade utgång när som höllt
i huset genom en gånkbruka och en vanlig trä-
släp.

Beläggande har som användes vid murning
så antitades den så att den blev smidig o lagom
flög blandad med vatten o ibland med gips.

själne smörningen användes det inga redskap till
utans. Tag man lera i händerna o slag på stenen
skulle det bekämas med all pulva till så användes
en kornvika, färdiglaggen murades in och
kunde ej öppnas, naturligt var att dessa tingades
i en träkammare och grona stakar och gångjärnen
tillverkade med en av gamla stina hestkar
kornvikan var antingen en järnplinka o
än en korg med mälare, ibland (träskoppa).

I kornvikan som var lita murades gamla
ända upp i skuren, i kornvikan var
gamla bräddplattor (lind) tunna bräder o ribbad.
Innan järnmidet blev naturligt bändes dessa
på sidan ibland med åskinn.

Kornvikan var ibland utskalkade för
att senare bära väggar med för att få bättre
isolerings, sedan man till sig kornen med
väggar var ju bräder en till åtkomlig vara.

Jag tror att både den höft tillfredsställande värmes
ansordring i backstugorna o den höft större
jernet så var den mest värmisvalade.

Marvinkstussen kom ju upp högre i från marken
och därmed blev det mer galsdug, vi får tänka
på att brädgator här till en senare tid och
branspallnar var ju hemmit till ännu senare
och ofta var det skrivet med dessa branspallnar, några
egentliga isoleringsrännor var vi inte höft till
gång till förrän de senaste byggen äro, vi får förstå
att folk behände ha näsantem o skyfa sig även i
äldre tider, folket var fattiga o fick reda sig så gull
det gick, ingen hjälps en myndighet men inte
som de äldre bostypparna jämfiras med de nunnarand
o den byggnadsställ o den tekniskhet.

Jag har inte alls vidrört det byggnadsrätt som
i äldre tider var vanligt i västra skåne nämligen
klinchusen, sådana har när jag i juni 1899
föreställs mig att nu tidigare har rida på detta byggnadsrätt
men kan jag i berättelse redogöra för jämförelse, det
var ungefär samma byggnadsrätt som jag beskrivit
Karsvickhusen med den skillnad att det byggdes
färdigt i stället för i stället, ^{bylkar} bylkar och i
Karsvickhuset, när sedan himmen slägs rymmen i stället
väggar som gämlas rättes i rummar med ungefär 5 tom
mellanrum i dessa mellanrum flötades in långskolan
eller vidgar, då hade karkerna gjord till och blev det
sedan fruntimmeras sak all mura, det gick till
så att ett fruntimmer stod rymmen för ett uterför
med var sin halva brän som förut var bräddad, jag så
brän i handen o slog den mot varandra, det blev
skänkilmiddel som till i så när det var tvärl så
fick jag en grundlig tvärl till för att få fram samma resultat

får att vi tala om den övriga bekvämligheten, men det blir
allt som det var ja bekvämligheten. Språket påminner
jag har till bekvämligheten i förhållande till
det var det naturligt med (konstigt) inflytt i
bekvämligheten i utövningen (muggna glatt).

Jag har nu efter bästa förmåga gått de iakttagelser
som jag har om äldre byggnadsverk på landsbygden
i alla härad, och det dröjt så här länge sedan
menst på att jag fortfarande skrivit min sökning
och det är sannoligen tillräckligt med ganska
exakt, det spälles myndigheterna om

Utgårskningsfullt
Elinor Lindman

P.S. de äldre bekvämligheten har varit merade med olika former
bekvämligheten, som har varit till att utöka bekvämligheten
och någon gång används bekvämligheten. D.S.